

Filozofie (?) na počátku 21. století

Teorie relativity
– na co Einstein zapomněl

Václav Kamaryt

Václav Kamaryt

Filozofie (?) na počátku 21. století:

Teorie relativity – na co Einstein zapomněl

Filozofie (?) na počátku 21. století

Teorie relativity
– na co Einstein zapomněl

Vytěžování textu či dat z této publikace ve smyslu
čl. 4 směrnice 2019/790/EU je zakázáno.

Text Copyright © Václav Kamaryt, 2026
Cover and Illustration © Alena Brunhilda Burneleit
Technical Illustration © Petr Fojtík

isbn 978-80-11-08529-2 [knižní verze]

Elektronická verze:
© Mgr. Tomáš Zahradníček - TZ-one, 2026

isbn 978-80-7539-336-4 [PDF verze]
isbn 978-80-7539-337-1 [ePub verze]
isbn 978-80-7539-338-8 [mobi verze]

Úvod

Tuto práci nemohu začít jinak, než že se zeptám: Proč psát o teorii relativity? Odpověď zní: Protože jde o to, že po napsání slova **relativní** do internetového vyhledávače se mi na prvním místě objevilo vysvětlení uvedené slovy:

PŘEHLED OD AI: „Relativní význam (neboli „relativní“ hodnota) označuje něco, co není samo o sobě pevné a univerzální, ale je závislé na kontextu, srovnání s něčím jiným nebo na pohledu pozorovatele.“

Z uvedeného tedy vyplývá, že teorie relativity je teorie, jejíž obsah je, mimo jiné, závislý na pohledu pozorovatele. Na tom, jak její autor v době svého pozorování hodnotil to, co pozoroval.

Dále se musím zajímat i o to, co se rozumí pod pojmem **teoretický**. I v tomto případě nám pomůže internet. Tam se po zadání uvedeného slova do vyhledávače dozvíme:

PŘEHLED OD AI: „Teoretický význam označuje hodnotu nebo důležitost něčeho, co spočívá v poznatcích, v soustavě myšlenek a principů, nikoliv přímém uplatnění nebo činnosti. Znamená, že něco má význam pro pochopení zákonitostí, pro vytváření souborů definic a tvrzení, které vysvětlují jevy, nebo pro další rozvoj vědeckého myšlení.“

Tak jsme se dostali k vysvětlení pojmu „teorie relativity“. Můžeme ji definovat jako soubor lidských představ o určitém problému. Soubor lidských představ je do jisté míry závislý na postojích,

názorech, poznatcích, představách a jiných pro daného jedince charakteristických vlastnostech, znalostech a dovednostech.

Pro úplnost výchozích poznatků nám nezbyvá nic jiného než zjistit, co se rozumí pod pojmem **věda**. Ve své knize *Filozofie (?) na počátku 21. století. Albert Einstein versus Thomas Hobbes, 1. část*, se tomuto tématu věnuji obšírněji. Nám zde stačí, když se opět podíváme na internet. Podle Wikipedie se pod termínem **věda** rozumí: „Věda jako celek je systematický způsob empirického a racionálního poznávání skutečnosti zaměřený na spolehlivost výsledků a často i na možnosti predikce a aplikace (aplikované vědy). Předmětem vědeckého poznání jsou objekty a procesy reálného světa.“

Řečeno stručně – věda je proces poznávání objektivní reality. I v tomto procesu se může vyskytovat, a také vyskytuje, řada chyb a omylů. Ty vyplývají nejen z chyb, kterých se člověk dopouští, ale i z neznalosti všech, s daným problémem spojených, souvislostí existujících v objektivní realitě. K jedné z chyb patří i teorie relativity, protože i při jejím vzniku došlo k řadě chyb. Je třeba dodat, že zcela nezaviněných. Chyb, které si autor této teorie vůbec neuvědomil.

Pokud tedy spojíme vše výše uvedené, zjistíme, že teorie relativity je soubor myšlenek, které jsou vydávány za poznatky vztahující se k objektivní realitě.

To si žádá podrobnější vysvětlení.

Je nutné začít od člověka, s nímž je tato teorie spojována, od Alberta Einsteina. Pokud mohu na tomto místě k jeho osobě vyjádřit svůj názor, pak se domnívám, že šlo o člověka s osobitým pohledem na svět, tedy na objektivní realitu. Jeho specifický pohled ho vedl k utváření osobitých názorů na objektivní realitu a způsoby jejího

fungování. Mám dojem, že Einstein o správnosti svých závěrů nepochyboval, a musím konstatovat, že právě to byl důvod, proč se nesnažil nalézt správné řešení konkrétního problému z objektivní reality. Snažil se o to, aby pro svůj závěr našel důkazy. Proto si ze všech skutečných možností, které přicházely v úvahu, vybíral vždy jen ty, které mu umožnily jeho závěr zdůvodnit. Nemohu ani vyloučit, že si nejen vybíral konkrétní přírodní situace, ale dokonce si výklad sledu určitých událostí vykládal jako událost jednu. To ho pak dovedlo k formulaci právě takových závěrů, které prezentoval.

To je vše podstatné k Einsteinovi, jako k jedinci určitého živočišného druhu. Nyní je namístě zabývat se i celým živočišným druhem.

Je nutné začít tím, že budeme daného tvora vnímat jako tvora společenského svou podstatou. Podrobnosti popisují ve své jiné, dosud nevydané práci. Zde pouze ve stručnosti nastíním svůj pohled.

Žijeme ve společnosti, kterou nazýváme „demokratická“. To by mělo znamenat, že v ní je na prvním místě člověk jako živočišný druh a v jeho rámci i každý jedinec. Ve společnosti, jejímiž základními pravidly jsou práva a svobody člověka. Tedy i právo na zdravé přírodní prostředí, právo na ochranu soukromého vlastnictví atd.

A právě z tohoto důvodu je nutné zabývat se i teorií relativity. Jde o teorii, která se dotýká přírody – objektivní reality – tím, že vyslovuje názory, které souvisí s existencí určitých objektů, jevů a jejich projevů.

Proč je tak důležité, že se názory v ní obsažené dotýkají fungování přírody a jejích jednotlivých částí? Protože jde o názory vztahující se k objektivní realitě, je jasné, že na objasnění všech dopadů a důsledků Einsteinových názorů na přírodu jsou vynakládány značné

prostředky lidské, materiální i finanční. Lidská práce, použité stroje a přístroje, ani peníze nejsou nevyčerpatelné, proto je nutné pečlivě zvažovat, jak tyto prostředky budeme využívat – zda k hledání důsledků názorů, nebo k odhalování skutečností o objektivní realitě včetně možností přežití člověka na této planetě.

Předpokládám, že otázka přežití člověka se stává aktuálnějším a stále důležitějším tématem. Je evidentní, že způsoby, kterými člověk uspokojuje své potřeby, stále intenzivněji a také rychleji zhoršují podmínky pro život na této planetě.

Je proto stále nutnější využívat co nejvíce zdrojů k hledání cesty ke snížení negativních důsledků lidské činnosti. Potřebujeme najít způsoby snižování množství odpadu, jako jsou emise CO₂, odpadní teplo, tuhé odpady atd. Pokud se lidstvo nebude této činnosti intenzivně věnovat, lze tvrdit, že z historického hlediska není daleko doba, kdy už život na této planetě nebude možný.

O otázkách možnosti lidstva přesídlit na jinou planetu uvažovat nelze, protože přemístění celé lidské populace jinam je podle mě zcela nemožné. Žít na jiných planetách (pokud stihneme najít způsob, jak se na ně dostat) bude moci jen určitá, zcela malá skupina jednotlivců. Domnívám se totiž, že stejně jako nebylo svého času možné přesídlit všechny lidi z Evropy, Asie a Afriky do nově objevené Ameriky, nebude možné ani přesídlit všechny lidi, kteří budou v budoucnosti na této planetě žít, na jinou planetu či planety.

Proto je nutné snažit se využít všechny zdroje, které lidstvo má a nemůže je využít na jiný důležitý problém, na výzkum vlivu činnosti člověka na životní podmínky na této planetě. A kde není možné jeho negativní důsledky na podmínky života na této planetě

odstranit, je potřeba se soustředit na hledání možností, jak negativní důsledky omezovat, nebo na to, jak životní podmínky obnovovat.

Na závěr úvodu přidávám jedno upozornění. K dokonalému porozumění obsahu této mé práce je vhodné nejen znát Einsteinovu knihu nazvanou Teorie relativity, ale nebude na škodu mít ji během čtení při ruce. Pro méně náročné čtenáře však postačí i zde napsané, protože se snažím jednotlivé Einsteinovy závěry alespoň nějak přiblížit.

